

Susanne Pettersson
Stadsmiljö
08-508 265 72
susanne.a.pettersson@stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2012-11-22

En mer positiv attityd till gatukonst och graffiti (Motion 2012:37) Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Trafik och renhållningsnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Ted Ell
Avdelningschef

Sammanfattning

I en skrivelse av Mats Berglund (MP) önskas ett utlåtande om en mer positiv attityd till gatukonst och graffiti samt att ompröva stadens nolltolerans.

I skrivelsen ifrågasätter Mats Berglund den policy mot klotter och liknande skadegörelse som funnits i Stockholms stad sedan 2007 och hänvisar framför allt till den nionde paragrafen som bland annat säger att ”staden inte får medverka till verksamheter som på något sätt kan väcka intresse för klotter och olaglig graffiti”.

Trafikkontoret har sedan 2007, då förvaltningen fick ett samlat ansvar även för klottersaneringar av stadsdelsförvaltningarnas anläggningar och stadens konstverk aktivt arbetat med uppdraget Stockholm ren och vacker, till en början i projektform och senare implementerat i den ordinarie verksamheten.

Trafikkontoret har ett samlat ansvar för väghållningen och har som uppdrag att arbeta för att Stockholm ska vara en ren och trygg stad att vistas i både för boende och för besökare.

Bakgrund

Klotterpolicyn

Kommunfullmäktige antog år 2007 ”Policy mot klotter och liknande skadegörelse i Stockholm”. I denna policy är det framför allt paragraferna 1, 2, 5, 6 och 7 som direkt kan knytas till Trafikkontorets uppdrag. Här nämns att klotter, olaga graffiti och liknande skadegörelse inte accepteras, att sanering och borttagande av klotter och liknande skadegörelse ska ske inom 24 timmar prioriterat på skolor och förskolor. Att stötande och rasistiskt klotter skall saneras omgående. Policyn talar också om att all skadegörelse skall polisanmälas och fotodokumenteras, att alla inhyrda objekt, (tex container och byggbodar) ska vara sanerade innan de ställs ut i stadsmiljön.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom Trafikkontorets Anläggningsavdelning och Stadsmiljöavdelning.

Trafikkontorets synpunkter

Skador uppstår på stadens anläggningar när färg används som inte är anpassade för det underlag den appliceras på. Om man använder t ex sprayfärg på ytor som är mer eller mindre porösa så täpper man till ytans porer så att den fukt som finns i materialet inte släpps ut. Under den kalla årstiden kan det då bli frostsprängningar i materialet eftersom vatten utvidgar sig när det fryser till is.

En fasad eller en gångtunnel måste andas för att inte sprängas sönder under vintertid när temperaturen går under 0-grader. Det klotter som upptäcks har ofta byggts upp med en grundfärg och ovanpå den ett bildmotiv i flera lager, vilket hindrar ytan att andas.

Med stöd av antagen drift- och underhållstrategi för stadens väghållning planerar och genomför trafikkontoret en satsning på reinvesteringar av befintliga anläggningar. Kapitalkostnader (räntor och avskrivningar för genomförda investeringar) ska belasta driftbudgeten de år som anläggningarna används och finansieras därmed av de generationer som nyttjar anläggningarna.

Trafikkontoret väljer material, utformning och tekniska lösningar som är långsiktigt hållbara och som också gör det möjligt att hålla det rent och snyggt. Exempel på anläggningar som berörs är; fasta soffor och bänkar, cykelställ, flaggstänger, vägmärken, vägvisningsskyltar och gatunamnsskyltar, räcken, trappor, träd, fontäner, gröna ytor, cykelvägar och farthinder m.m.

Trafikkontorets anser att färg som målats utan tillstånd är färg på fel plats. Färg på fel plats upplevs oftast som fult och misspydande.

Sanering av färg på fel plats sker enligt uppdrag i budget om 24-timmarsgarantin och upprätthåller en ren och trygg stadsmiljö.

För byggande, drift och underhåll av bl.a. Konstbyggnader, så som broar och tunnlar, tillämpar Stockholms stad egen Teknisk Handbok, del 3, samt Trafikverkets regelverk bl.a. i form av publikationer som TK Bro 2009 och Tunnel 2004, numera TRVK Bro 11 och TRVK Tunnel 11, med tillhörande AMA Anläggning och TRVAMA Anläggning 10.

För betongkonstruktioner finns det i ovanstående dokument utförliga krav för ytbehandlingsprodukter, impregneringsmedel för skydd mot inträngning av klorider och vatten, målningsprodukter och klotterskydd.

För utsatta miljöer, i detta fall kallat vägmiljö enligt definition i publikationerna ovan, finns det krav på ytbehandlig av betongytor för skydd mot inträngning av vatten och klorider. Motivet är att göra betongen beständig mot frost och korrosion.

Beträffande målning av betong, i fall man vill måla betongen, finns det utförliga krav för provning, certifiering och godtagande av målningsprodukter. Kraven berör bl.a. ånggenomgångsmotstånd, frostbeständighet, både för själva produkten och för inverkan på betongens beständighet, samt kulörbeständighet och andra egenskaper.

För ytbehandlingsmedel som t.ex. klotterskydd ska produkter vara provade och uppfylla krav bl.a. på ånggenomgångsmotstånd, inverkan på uttorkning och inverkan på betongens frostbeständighet. Utöver dessa har Stockholms stad ytterligare krav på saneringsprodukter med avseende på miljö "Miljökravspecifikation vid klottersanering" enligt Teknisk Handbok, del 3.

De flesta av stadens broar och tunnlar i betong i stadsmiljö är ytbehandlade med impregneringsmedel och ganska många är även klotterskyddade. Motivet, för

impregnering är, och som framgår av kraven ovan, för att skydda betongen mot frost och korrosion, och i fallet klotterskydd är motivet inte bara estetiskt, utan att betongens egenskaper m.a.o. ånggenomgångsmotstånd och frostbeständighet inte påverkas negativt. Klotter och/eller graffiti är ju målning, men inte den typ av målning som uppfyller krav på målningsprodukter som nämns ovan. Dessutom är det troligt att klotter/graffiti påverkar effekten av impregneringsmedel negativt.

Idag finns det ett fåtal certifierade, provade och godtagna ytbehandlingssystem som fungerar både som impregneringsmedel och som klotterskydd. Det finns även ett fåtal målningsprodukter och klotterskydd som är provade och uppfyller kraven enligt ovan.

Fel färg på anläggningen kan förkorta livslängden samt öka behovet av underhållsåtgärder. Kostnaderna för detta kan bli avsevärda och de som slutligen får stå för kostnaden är skattebetalarna.

Trafikkontoret anser att det uppdrag kontoret fått fyller sitt syfte att minska åverkan på stadens anläggningar och bidra till en ren och trygg stad.

Trafikkontorets förslag

Trafikkontoret föreslår att Trafik- och renhållningsnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Slut